

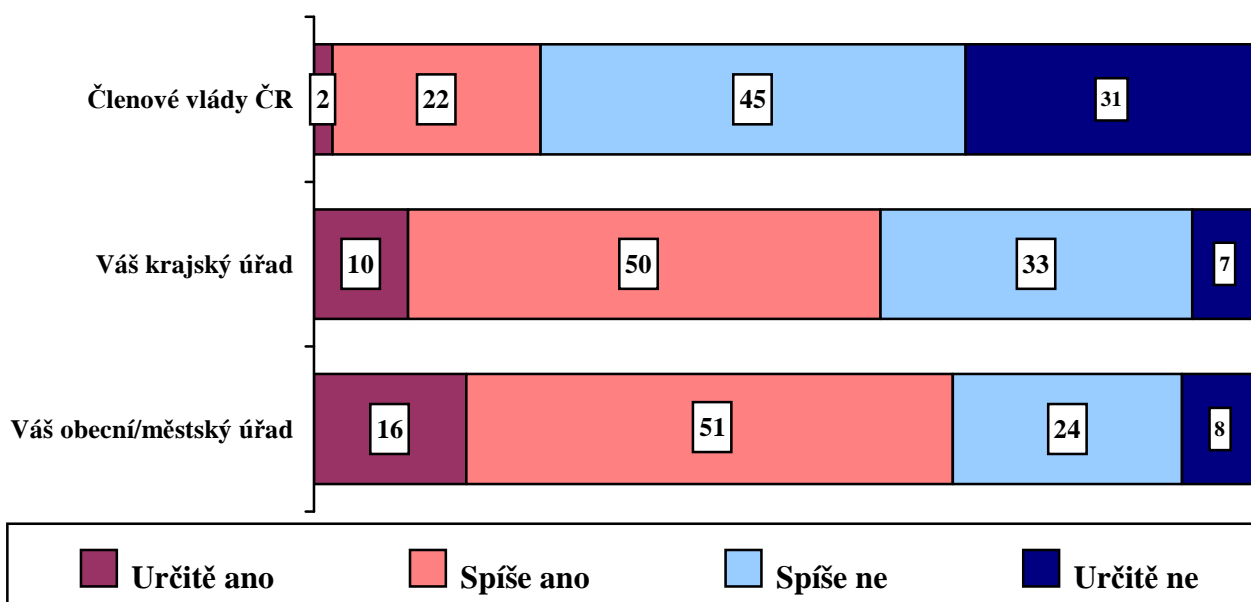
DŮVĚRA LIDÍ VE SPRÁVNÍ ÚŘADY NA VŠECH ÚROVNÍCH SE OD ÚNORA 2008 MÍRNĚ SNÍŽILA.

Lidé stále nejvíce věří místním (městským a obecním) úřadům, které mají důvěru dvou třetin obyvatel (67 %). Krajským úřadům věří 60 % občanů a nejmenší důvěře se těší vláda ČR (24 %). Na státní a krajské úrovni se důvěra řídí především ideologickými měřítky – stranickými sympatiemi a politickou orientací na pravolevé škále. Na místní úrovni se lidé při hodnocení správních úřadů řídí spíše svou osobní zkušeností než ideologickými měřítky.

Uváděné výsledky vycházejí z rozsáhlého reprezentativního výzkumu STEM, které se uskutečnilo ve dnech 1. – 7. 10. 2008 na souboru 1245 občanů reprezentujících obyvatelstvo ČR starší 18 let. Respondenti byli vybíráni metodou kvótního výběru.

STEM se důvěrou lidí k vládě zabývá od roku 1997 a v roce 2003, tedy tři roky po vzniku nových krajů, začal do pravidelných šetření zařazovat také důvěru lidí v krajské a místní úřady. Následující graf ilustruje, že nejvíce lidé věří úřadům na místní (obecní nebo městské) úrovni, které považují za důvěryhodné dvě třetiny populace. Poměrně vysoké míře důvěry se těší také krajské úřady (60 %). Naproti tomu důvěra ve členy ústřední vlády se v říjnu 2008 pohybuje jen na čtvrtinové hladině, takže 76 % Čechů členům současné vlády nedůvěřuje. Nelze také přehlédnout, že téměř třetina lidí vyjadřuje tuto nedůvěru v ústřední vládu velmi jednoznačně.

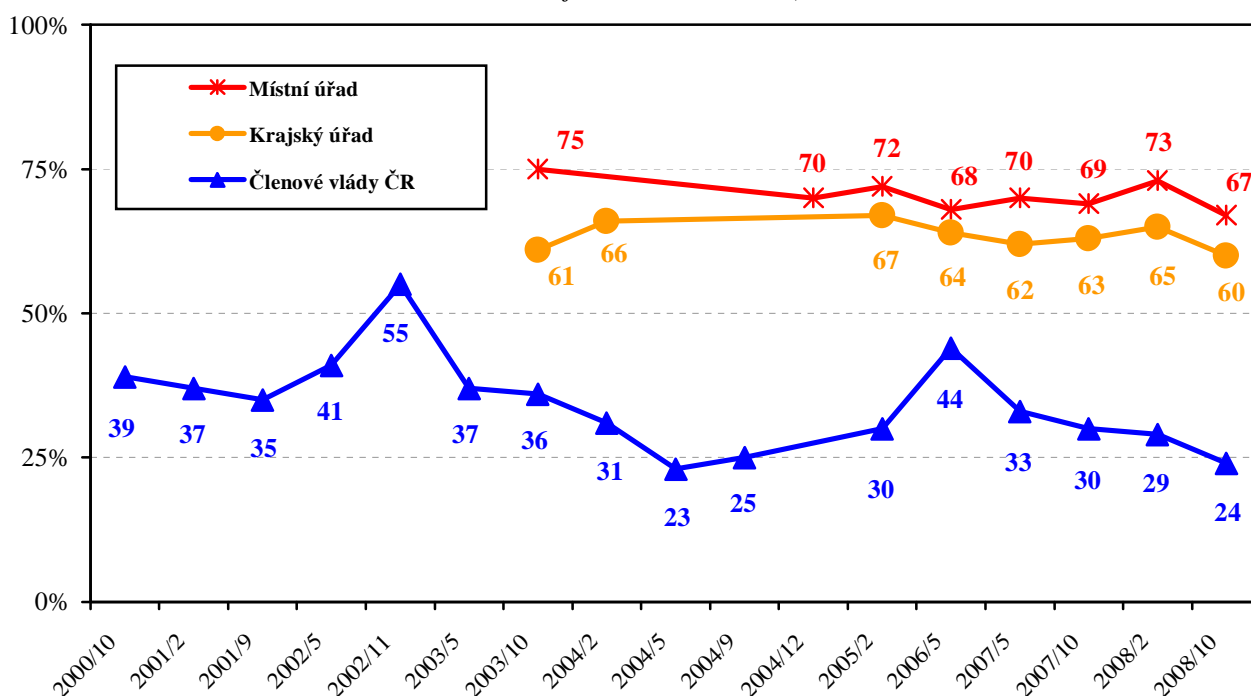
"Důvěřujete následujícím institucím?" (%)

Pramen: STEM, Trendy 2008/10, 1245 respondentů

Vývoj (viz následující graf) ukazuje, že důvěra lidí v místní a krajské úřady je – na rozdíl od důvěry v ústřední vládu – poměrně stabilní. Pohybuje se kolem dvoutřetinové hladiny, v případě nejdůvěryhodnějších místních úřadů většinou nad ní. Důvěra veřejnosti v členy vlády je naproti tomu proměnlivější, protože v daleko větší míře reaguje na aktuální politické události. Vývoj v letošním roce je však nepříznivý pro úřady na všech správních úrovních. Od posledního šetření v únoru 2008 došlo k poklesu důvěry v místní i krajské úřady a také pokles důvěryhodnosti vlády ČR, zaznamenávaný v šetřeních STEM od května minulého roku, i nadále pokračuje.

Vývoj důvěry institucím: Členové vlády ČR, krajský a místní úřad
(podíl odpovědí "určitě ano" + "spíše ano" na otázku "Důvěřujete následujícím institucím?")

Pramen: STEM, série Trendy 1997/4 – 2008/10

* Ve výzkumech 97/12, 98/03, 98/12 zněl dotaz „Důvěřujete vládě ČR?“

Důvěru lidí ve správní orgány podmiňuje jejich příslušnost k různým sociodemografickým skupinám, stupeň vzdělání a materiální situace jejich domácností. Taková polarizace důvěry předurčuje další rozdíly podle ideologických postojů lidí, tedy podle politické orientace a stranických preferencí. Nejvýrazněji jsou tyto sociodemografické a ideologické rozdíly patrné u důvěry ve členy vlády ČR.

Důvěru současné vládě projevují podnikatelé, živnostníci, úředníci a odborní pracovníci, zatímco důchodci a lidé pracující v dělnických kategoriích na pohlížejí na ústřední exekutivní orgán České republiky převážně s nedůvěrou. Lidé s vyšším stupněm vzdělání mají ve vládu větší důvěru než

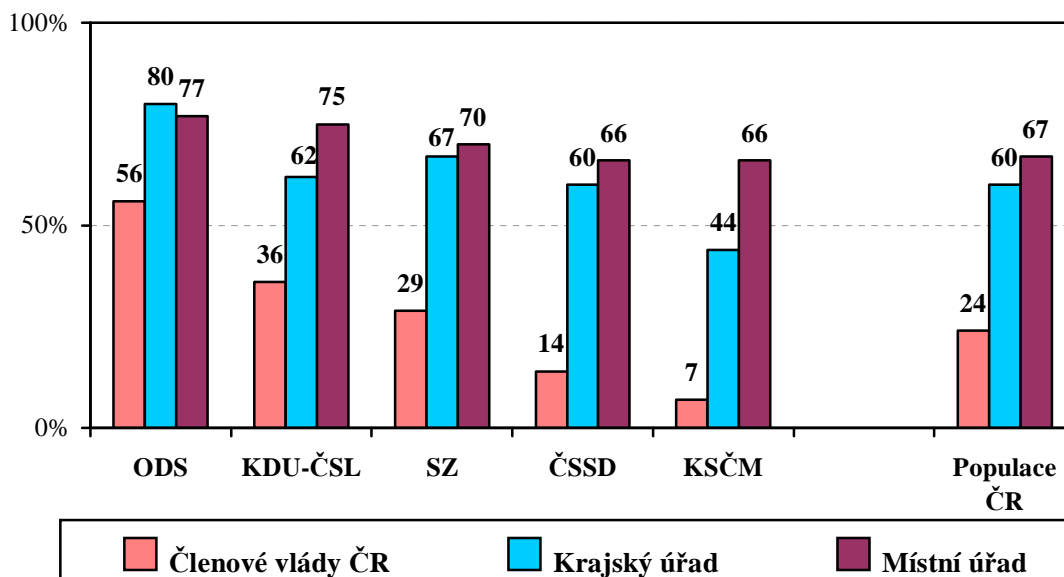
lidé se základním vzděláním a vyučením. Lidé, kteří deklarují dobrý materiální standard svých domácností, vyjadřují vládě důvěru častěji než ti, jejichž materiální situace není dobrá. Zatímco mezi lidmi s pravicovými názory má vláda mírně nadpoloviční důvěru (52 %), mezi těmi, kteří se kloní k levici nebo středu, její důvěra výrazně klesá (na 14 % u nositelů levicových názorů a 16 % mezi občany se středovou orientací).

Z pochopitelných důvodů věří členům vlády více voliči a sympatizanti současných vládních stran, zejména ODS (56 %) a v poněkud menší míře KDU-ČSL (36 %) a Strany zelených (30 %). Stoupenci opozičních stran patří většinou mezi občany, kteří současné vládě nedůvěřují (viz graf na straně 4).

Krajské úřady mají důvěru necelých dvou třetin obyvatel a rozložení důvěry v jednotlivých skupinách obyvatel je obdobné jako v případě ústřední vlády. Opět zde hraje roli materiální situace lidí, příslušnost ke skupině podnikatelů nebo naopak důchodců, vzdělanostní úroveň a ideologické postoje. Síla ideologických postojů je však slabší než v případě důvěry ve vládu a rozdíly podle stranických sympatií se projevují pouze mezi stoupenci ODS a KSČM – zatímco mezi prvními věří krajům 80 % lidí, mezi druhými klesla tato důvěra téměř na polovinu (44 %). Do hodnocení důvěryhodnosti krajských úřadů se promítá i velikost bydliště v tom smyslu, že lidé z malých sídel (do 5 tisíc obyvatel) věří krajům více než lidé z velkých měst (nad 50 tisíc obyvatel). A je zde ještě jeden rozdíl oproti ústřední vládě: ženy důvěřují krajům a jejich orgánům více než muži (63 % oproti 56 %).

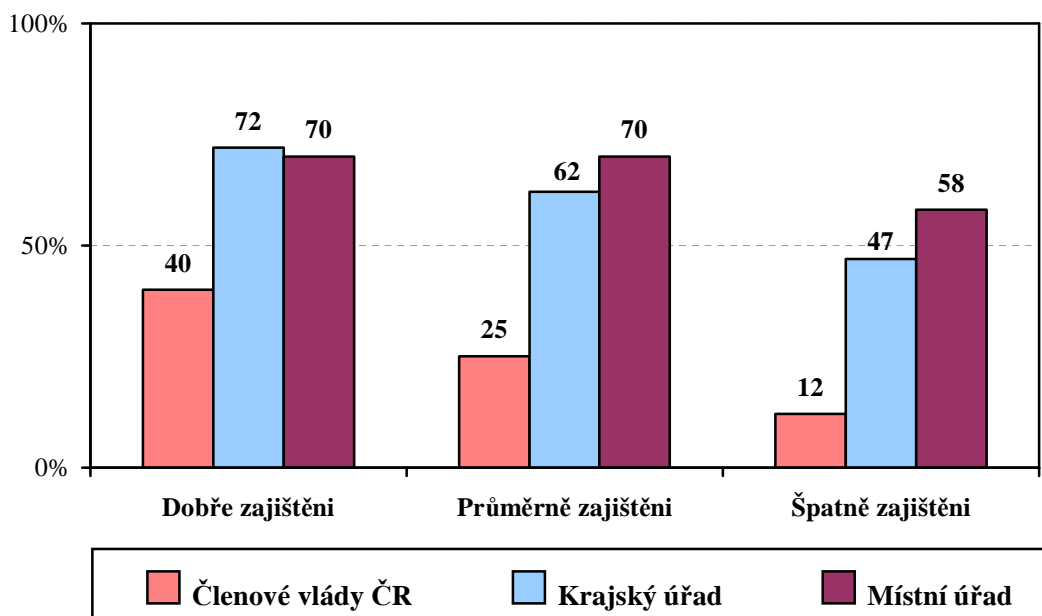
Důvěra, kterou lidé vkládají do místních úřadů, je do značné míry univerzální. Rozdíly se projevují zejména mezi lidmi s různou úrovní materiálního zajištění, dále mezi ženami a muži (71 % žen, které místním úřadům věří, oproti 63 % takto se vyjadřujících mužů) a také mezi obyvateli venkovských a městských sídel (75 % oproti 58 %). Stranické preference ovlivňují důvěru jen mezi sympatizanty ODS, mezi stoupenci ostatních stran hrají jen malou roli (viz graf na straně 4). To naznačuje, že pokud mají lidé možnost opřít svou důvěru ke správním úřadům o vlastní zkušenost a osobní znalost jejich představitelů, ideologické rozdíly při hodnocení činnosti samosprávních orgánů jdou většinou stranou.

Důvěra ve správní instituce podle stranických preferencí
(Podíly kladných odpovědí na otázku „Důvěřujete následujícím institucím?“
v procentech)

Pramen: STEM, Trendy 2008/10, 1245 respondentů starších 18 let

Důvěra ve správní instituce podle materiální situace lidí
(Podíly kladných odpovědí na otázku „Důvěřujete následujícím institucím?“
v procentech)

Pramen: STEM, Trendy 2008/10, 1245 respondentů starších 18 let